

پنجشنبه 25 آبان 1439 - 16 نوامبر 2017

درگذشت "ستارخان" مبارز آزادی خواه نهضت مشروطه، معروف به "سردارملی" (1293ش)

درگذشت "ستارخان" مبارز آزادی خواه نهضت مشروطه، معروف به "سردارملی" (1293ش)

ستارخان معروف به سردار ملی در حدود سال 1245ش در قره باغ آذربایجان به دنیا آمد. ستارخان در ابتدا به صورت جوانی عیارمنش زندگی می کرد اما پس از آغاز نهضت مشروطه، در صف مجاهدان قرار گرفت و رشادت های فراوانی از خود نشان داد. قتل برادر و ظلم و ستم ماموران حکومتی به او و خانواده رlm&اش از يك سو و بستر اجتماعی، سیاسی و اقتصادی تبریز آن دوران از سوي ديگر سبب شد تا با آشکار شدن فعالیت های مشروطه رlm&خواهی، روحیه سرکش و معترض ستارخان به مشروطه رlm&خواهی تمایل پیدا کند. پس از به توپ بستن مجلس توسط محمدعلی شاه قاجار، مجاهدان تبریز با این عمل به شدت مخالفت کرده و در برابر دولت مرکزی قد علم کردند. در این میان، داستان های بسیاری از رشادت های رlm&ها و مجاهدت های ستارخان در این دوران ذکر کرده اند. سرانجام قوای دولتی، تبریز را به محاصره درآورده و نبرد سختی روی داد. مرحله دوم درگیری، نبرد مشروطه خواهان و نیروهای روس بود که به کمک قوای دولتی آمده بودند. در نهایت، پس از ماه های محاصره، نیروهای مهاجم، تبریز را تسخیر کرده و از آن پس، مشروطه رlm&طلبان راهی تهران شده و آن رlm&جا را فتح کردند. با ورود ستارخان و مجاهدان تبریزی به تهران و استقرار دوباره مشروطه، مخالفان سردار ملی سعی می کردند به هر نحو ممکن او را از گردونه خارج سازند. از این رlm&رو، قصد خلع سلاح مجاهدان را داشتند که تبعیض دولت در خلع سلاح بختیاری های رlm&ها، باعث شد که این امر صورت نگیرد. در این میان، تلاش ستارخان برای جلوگیری از وقوع تشنج بی رlm&نتیجه ماند و سرانجام نیروهای دولتی، مجاهدان را در پارک اتابک محاصره کردند. جنگی ناخواسته در گرفت که کوشش سران مجاهدان برای ختم آن ناکام ماند و شمار بسیاری از مجاهدان در جریان آن به خاک و خون کشیده شدند. بالاخره سردار هم تن به مقابله داد و هدف گلوله قرار گرفت و از ناحیه پا به شدت مجروح شد. پس از این درگیری، ستارخان مدت های رlm&ها خانه نشین شد و دولت مشروطه حتی با درخواست وی برای بازگشت به تبریز مخالفت کرد. سردار ملی سرانجام پس از دوره طولانی بیماری در بیست و پنجم آبان 1293 ش در چهل و هشت سالگی چشم از جهان فرو بست و در جوار حرم حضرت عبدالعظیم در ری به خاک سپرده شد.

درگذشت شاعر و غزل رlm&سرای نامی ایران "محمدحسین رهی معیری" (1347ش)

محمدحسین بیوک رهی معیری در سال 1288 ش در تهران به دنیا آمد. وی پس از پایان تحصیلات وارد خدمات دولتی شد و مشاغل متعددی یافت. او از اعضای مؤثر و فعال انجمن ادبی حکیم نظامی، انجمن ادبی فرهنگستان و انجمن موسیقی ایران بود. او در ساخت تصنیفات خود از هنر شاعری و موسیقی بهره یرده و آثار پرارزشی را در این زمینه پدید آورده است. در مجموع، رهی، در شعر، طبعی توانا و ذوقی لطیف و پرورده داشت و از این طریق، ترانه سرایی را در ایران اعتلای بسیار بخشید. رهی معیری یکی از مشهورترین غزل رlm&سرایان معاصر است که از شیوه سنتی شعر پیروی می کرد و از جهات مختلف، تحت تأثیر شاعرانی همچون سعدی، حافظ، مولوی و صائب تبریزی بود. رهی در قطعات و مثنوی های رlm&هایش، ابتکار و بدعت رlm&گذاری را در آفرینش مضمون، آشکار می سازد و شاید از این حیث، ارزش آنها از غزل های رlm&هایش بیشتر باشد. همچنین تشبیهات نو و تعبیرات تازه در اشعار رهی فراوان است. گرایش طبع رهی، بیشتر به شعر عاشقانه است. در عین حال، وصف مظاهر جهان، شعر او را تسخیر کرده است. انس رهی با گل و انعکاس آن در اشعارش نشان از طبع زیباپسند او دارد. همچنین تنوع و رنگارنگی شعر او حاکی از ذوق لطیف و آفریننده اوست. مجموعه غزل های او به نام سایه عمر و تصنیفاتش با نام آزاده، منتشر شده است. رهی معیری سرانجام در بیست و پنجم آبان 1347ش در پنجاه و نه سالگی در گذشت و در مقبره طهیرالاسلام در تهران به خاک سپرده شد. رحلت فیلسوف شهیر و نویسنده توانا، علامه "محمدتقی جعفری" (1377ش)

علامه محمدتقی جعفری در سال 1304 ش (1344ق) در تبریز به دنیا آمد و پس از گذراندن دوران ابتدایی، برای ادامه تحصیل راهی تهران گردید. ایشان سپس به نجف رفت و در مدت هفده سال اقامت در حوزه علمیه نجف اشرف از محضر فقیهان، فیلسوفان و استادان نامداری همچون سیدابوالقاسم خویی، سیدمحسن حکیم، سیدعبدالهادهی شیرازی، سیدمحمدهادی میلانی، سید محمود شاهرودی و سیدجمال گلپایگانی کسب فیض کرد. علامه جعفری پس از مدتی به مقامات عالی علمی و معنوی نائل شد و از آن پس به تدریس علوم دینی و تألیف کتب پرداخت. ایشان در سال 1337 ش به ایران بازگشت و ضمن تدریس و تحقیق در حوزه های علمی مشهد و تهران، با دانشگاهیان ارتباط برقرار کرد و در دانشگاه های رlm&ها به ایراد سخنرانی و تبیین معارف اسلامی پرداخت. علامه جعفری ضمن شرکت در کنگره های رlm&ها، همایش های رlm&ها و کنفرانس های متعدد بین المللی، با بسیاری از شخصیت های برجسته علمی جهان مکاتبه، مصاحبه و ارتباط علمی داشت. از ویژگی های رlm&های مهم استاد جعفری اتصال میان حوزه و دانشگاه و علوم جدید

و قدیم بود. وی از ضرورت rlm&های زمان و نیازهای فکری و فرهنگی دنیای معاصر به خوبی آگاهی داشت و با توجه به همین نیاز، آثاری از خود به جای گذاشت که بسیار ارزشمند و گران rlm&بهاست. علامه جعفری با اشراف به فقه، فلسفه، هنر و زیبایی rlm&شناسی در اسلام و نیم قرن فعالیت علمی و پژوهشی، بیش از یکصد جلد کتاب و رساله تحریر نمود که شرح و تفسیر نهج rlm&البلاغه در 27 جلد، کشف الایات مثنوی معنوی در 4 جلد و تفسیر و نقد و تحلیل مثنوی در 15 جلد و... از جمله آثار این علامه بزرگوار است. استاد محمدتقی جعفری، همچنین هفتاد جلسه بحث و گفتگو با شخصیت rlm&های متفکر بین rlm&المللی همچون برنارد آرتور، برتراند راسل، پروفیسور عبدالسلام، روزه گارودی و پروفیسور رزنتال داشته است. ایشان با التفات و علاقه ویژه rlm&اش نسبت به هنر و ادبیات، بیش از یکصد هزار بیت شعر فارسی و عربی و نیز بخش rlm&هایی از ادبیات غرب را در سینه محفوظ داشت. سخنرانی rlm&ها، مقالات و کتاب rlm&های متعدد این محقق فرزانه در زمینه زیبایی و هنر، هنوز یکی از مهم rlm&ترین منابع درباره هنر از دیدگاه فلسفه و حکمت اسلامی است. علامه محمدتقی جعفری سرانجام در 25 آبان 1377 ش برابر با شب میث سال 1419 ق در یکی از بیمارستان rlm&های لندن دار فانی را وداع گفت و بنا به وصیت معظم rlm&له، در مشهد مقدس به خاک سپرده شد.

درگذشت "صلاح الدین ایوبی" سردار شجاع مسلمان در جنگ rlm&های صلیبی (589 ق)

الملك الناصر صلاح الدین یوسف بن ایوب بن شادی بن مروان (به کردی: zwnj&سه; لاحه zwnj&دین; یوبی، zwnj&Eyubî Selah'edînê) فرمانروای ایوبی و فرمانده مسلمان در جنگ zwnj&های صلیبی بود. ایوبیان دودمانی کردتبار بودند که از ۱۱۷۱ تا ۱۲۶۰/۱۲۵۰م در مصر و سوریه و عراق فرمانروایی کردند. پایتخت zwnj&های ایشان دمشق و قاهره بود. او در دوران حکومتش سه هدف عمده را دنبال می zwnj&کرد: ایستوار ساختن قدرت حکومت برای خود و خاندان ایوبی، سرکوب شیعیان و جنگ با صلیبیون؛ که به هر سه، تا حدود زیادی دست یافت. صلاح zwnj&الدین در سال ۱۱۳۶ میلادی در تکریت عراق از پدر و مادری کرد به دنیا آمد. خانواده او از پیشینه و تبار کردی و ایجادیش از شهر دین بودند، که در ارمنستان قرون وسطی قرار داشت. پدرش، نجم zwnj&الدین ایوب، در سال ۱۱۳۹ میلادی از تکریت تبعید شد و به این خاطر او و برادرش اسدالدین شیرکوه، به موصل نقل مکان کردند. نجم zwnj&الدین بعدها به اردوی عمادالدین زنگی پیوست که او را فرمانده قلعه خود در بعلبک نمود. پس از مرگ زنگی در ۱۱۴۶ میلادی، پسر او، نورالدین، نایب zwnj&السلطنه شهر حلب و رهبر زنگی zwnj&ها شد. برخی تاریخ zwnj&نگاران نقل می zwnj&کنند صلاح zwnj&الدین، که در آن زمان کودک بود و در دمشق زندگی می zwnj&کرد، علاقه خاصی به این شهر داشت. اما اطلاعات دقیقی از کودکیش در دسترس نیست. صلاح zwnj&الدین خود نوشته zwnj&است: laquo&بچه zwnj&ها آنطور تربیت می zwnj&شوند که پدرانشان شدند raquo&. به گفته یکی از زندگینامه zwnj&نویسانش، الورهانی، او قادر به پاسخگویی به پرسش zwnj&های علمی در خصوص اقلیدس، الکتاب المجسطی، حساب، و قانون بود. صلاح zwnj&الدین همچنین در قرآن و علوم دینی نیز سررشته داشت تا حدی که منابع متعددی ادعا می zwnj&کنند او بیشتر علاقه zwnj&مند به مطالعه درباره دین بود تا پیوستن به ارتش. شاید پیوستن او به ارتش به این دلیل بود که در زمان جنگهای صلیبی مسیحیان در حمله zwnj&ای غافلگیرانه اورشلیم را از دست مسلمانان بیرون آوردند. صلاح zwnj&الدین کار خود را در دربار اتابک زنگی از دست نشانندگان سلجوقیان در شامات شروع کرد و بعدها در مصر جانشین وی گردید. فرزند اتابک زنگی یعنی نورالدین پس از مدتی صلاح zwnj&الدین را به همراهی عمویش شیرکوه عازم مصر کرد تا متحدش شاهوار فرمانروای مصر را، که به وسیله یکی از رقبای خویش در مصر طرد شده بود، در مقام خود حفاظت نماید. مصر در این زمان تحت فرمانروایی یکی از خلفای فاطمی به نام ابو محمود عبدالله بود. شیرکوه و صلاح zwnj&الدین مجبور بودند که با او حسن سلوک داشته باشند. از طرفی صلیبیون فهمیده بودند که اتحاد مصر و شامات برای آنها خطرناک خواهد بود به همین خاطر به شام حمله بردند ولی صلاح zwnj&الدین آنها را سخت شکست داد و به عقب راند. بعد از مرگ نورالدین زنگی، صلاح zwnj&الدین حاکم آنجا شد و آغاز به بسط قدرت خود نمود. او حکومت خود را تا ایران گسترش داد و حجاز و یمن و نوبه و الجزیره را نیز به تصرف درآورد و در حرکت بعدی اورشلیم را از دست قوای صلیبی بیرون آورد. صلاح zwnj&الدین شجاعانه در نبردی با ریچارد شیردل و صلیبیون آنها را مجبور به ترک قسمت zwnj&های زیادی از خاک فلسطین نمود. صلاح zwnj&الدین بعد از سال zwnj&ها مبارزه و مقاومت در برابر تمامی دشمنان در سال ۱۱۹۳ در دمشق درگذشت. بعد از مرگ او امپراتوری zwnj&اش میان فرزنداناش تقسیم گردید. افضل به حکومت دمشق رسید. عزیز در قاهره و ظهیر در حلب حکومت کردند بعدها حکومت آنها به روسای محلی منتقل شد. تنها حلب تا سال ۱۳۹۰ در اختیار خاندان ایوبی قرار داشت. صلاح zwnj&الدین ایوبی در جنگ با صلیبیان آنان را شکست داد و از بیت zwnj&المقدس بیرون راند.

(11)

پیامبر اکرم(ص) پس از بازگشت از حجةالوداع، در آخرین روزهای عمر شریف خود جهت نبرد با رومیان که از شمال غربی شبه جزیره rlm&ی عربستان در صدد لشکرکشی به سرزمین rlm&های مسلمانان بودند، سپاهی منظم از مهاجران و انصار مدینه ترتیب داد و به همگان فرمان داد تا در آن شرکت جسته و با رومیان متجاوز به هجد برخیزند. پیامبر(ص)، فرماندهی این سپاه بزرگ و پرمخاطره را به جوانی نوس به نام اسامه فرزند زیدبن حارثه که پدرش پیش از این در جنگ تبوک به rlm&دست رومیان کشته شده بود، سپرد. اسامه در آن زمان بیش از هفده یا هجده سال نداشت. مسلمانان واجد شرایط رزم از انصار و مهاجر، به فرماندهی اسامه در خارج از شهر مدینه اردو زدند. برخی از آنان که از ماجرای غدیر خم و نصب امیرمؤمنان(ع) به امامت و رهبری مسلمانان از سوی رسول خدا(ص) دل خوشی نداشته و خروج این سپاه بزرگ از مدینه را مطابق با اهداف و امیال خود نمی rlm&دیدند، بر آن حضرت خورده گرفته که چرا وی، جوانی کم سن و سال و کم تجربه را بر آن نان مقام امیری داده است. در صورتی که بزرگان و متنفذان فراوانی در میان

یاران و صحابه^{rlm&} وی وجود دارند که پیشینه^{rlm&} بی رزم و جهاد آنان در راه خدا بر همگان روشن است و در این راه دارای تجربیاتی فراوان هستند. سرانجام در حالی که توطئه^{rlm&} های بسیاری در مسیر حرکت سپاه اسلام روی داد، این سپاه به سوی روم به حرکت درآمد. ولی هنوز از مدینه چندان فاصله نگرفته بود که از رحلت رسول خدا(ص) باخبر گردید. همین امر موجب اندوه سپاهیان اسلام و دست^{rlm&}؛ مایه^{rlm&}؛ بی برخی از فرصت^{rlm&}؛ طلبان و بازگشت آنان به مدینه گردید. به همین جهت این سپاه بزرگ برای مدتی موقت از هم پاشید و شیرازه^{rlm&}؛ آن با پراکنده شدن مسلمانان سوگوار در هم ریخت. تا این^{rlm&}؛ که با خلافت ابوبکر بن ابی قحافه، سپاه اسلام به رهبری اسامه به سوی مرزهای روم عازم شد.